

יוצא לאור על ידי ועד כפר חב"ד ארה"ק ת"ו

נשמתא דאורייתא

גיליון 310 • ערב שבת קדש פְרֻשֶׁת תְּזַרְיע-מְצַרַע • כ"ח ניסן תשע"ח

ענין בפרשה

בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים

פְרֻשֶׁת הַמְצַרַע

אבא/אמא: אחד הנושאים המרכזיים בפרשות תזריע-מצרע הוא טמאת המצרע וטהרתו. נגע הצרעת פוגע באדם שדבר לשון הרע, שלב אחר שלב. בהתחלה הוא מופיע בקירות הבית, אחר כך בכלי הבית, אחר כך בבגדי האדם ואם הוא עדין לא סיים לדבר לשון הרע, הצרעת פוגעת גם בגופו. היום נגע בכמה זוויות מעניינות של נושא זה.

החכם והכהן

ילד/ילדה: אדם שבָּעוֹר שלו הופיעו כתמים ("נגעים") הנראים כמו צרעת צריך לבדוק אם הוא טהור או חלילה טמא. אותו אדם הולך אל החכם - רב שפקי בצבעים השונים של הצרעת ובדיניה המרכיבים.

כאן מורה לנו התורה הלכה מעניינת: החכם אומר האם לדעתו הפתם הזה באמת נחשב צרעת או לא, אבל הוא לא יכול לפסוק אם האדם שמוולו טמא או טהור. אחר-כך צריך האדם ללכת אל הכהן ולמסור לו את דברי החכם. על-פי זה הכהן פוסק 'טהור' או 'טמא' (וכשהנגע חולף שוב צריך הכהן לפסוק לו 'טהור').

אך מדוע רק הכהן יכול לפסוק בפעל את הדין ולא החכם שמכיר היטב את ההלכות, והרי בכל מקרה הכהן מסתמך על דברי החכם? וכן מדוע דוקא לגבי נושא הצרעת אנו מוצאים הלכה נדירה כזאת שעל הכהן לחרץ את הדין?

איש החסד

אבא/אמא: טמאת המצרע היא חמורה מאוד. על המצרע נגזר "בדד ישב מחוץ למחנה מושבו" - עליו ללכת מחוץ למחנה ישראל ולהמתין שם עד שהוא יהיה טהור בחזרה. כמו הספור על מרים הנביאה, שכל עם ישראל המתין לה במשך שבוע שלם, עד שתטהר מצרעתה ותוכל לשוב אליהם. זהו צעד לא פשוט להפריד אדם מקלל עם ישראל,

מהר"ש נשמתו עָדוֹן. ובין הדברים ספר, שהנהגתו של אדמו"ר מהר"ש היא בהתרחבות גדולה ובעשירות, ובכלי זהב - קפסת טבק מזהב, ועוד קפסה מסוג נוסף וכו'.

שאל אותו אחד השומעים (יהודי ירא-שמים, אבל, "א בעל-הבית'שער"): איך יתכן שנשיא בישראל ומורם מעם יתעסק בענינים גשמיים וחמריים?

- וענה לו זקני: "פעטאך!" וכי בשביל מי נברא הזהב, בשבילי ובשבילך? הרי הזהב נברא מלכתחלה בשביל הצדיקים!

אכן, דוקא אצל צדיקים השמוש בזהב, הוא עבור תכלית רוחנית נעלה.

תכשיטים לגמילות חסדים

הרבנית הצדקנית רבקה, אשת הרבי מהר"ש, עסקה בהכנסת כלה, החזקת תלמידי חכמים, וכדומה. בעלה, הרבי מהר"ש, היה נוסע לעתים די קרובות לחוץ לארץ, והיה מציע לה להצטרף אליו. היא הייתה עונה שאין רצונה לנסע ואת דמי הנסיעה יתן לה. בכסף זה הייתה משתמשת לצרכי צבור, ובכך לא הסתפקה - אף את תכשיטיה הייתה ממשכנת ומקבלת תמורתם כסף נוסף.

הרבי מהר"ש כבר ידע על סדר הנהגתה ובכל פעם ששב מדרך שואל היה אותה היכן ממשכנים התכשיטים? וכשהייתה עונה לו, היה הרבי נותן לה רובלים אחדים לפדותם.

לחשב נכון

אחד מחסידי הרבי מהר"ש, שכהן כרב באחת מעירות הסביבה, הגיע אליו שנה אחת לראש השנה. בשעת התקיעות שם החסיד לב שב"תרועה" תוקע הרבי ארבעים ושנים קולות (טרומיטין). הענין הפליאו והוא החליט להפנס אל הרבי ולשאול לפשר הדבר.

כשנכנס לאחר החג ל"חידות", שאל את שאלתו. אמר לו הרבי: "תמהני עליך שבשעת התקיעות אתה חושב מחשבות זרות".

התפלא הרב: "וכי אלה מחשבות זרות?!"

הסביר הרבי: "האם אתה חושב ש'מחשבות זרות' הן רק מחשבות של שטות והבל? גם כשחושבים מה שלא צריכים לחשב, אפילו בעניני קדשה, הרי זה בבחינת מחשבות זרות".

© my creative

לזכות הת' ישראל משה שיחי' אייזנברג
 לרגל יום הבר מצוה כ"ט ניסן
 שיגדל חסיד יר"ש ולמדן ויזכו הוריו לגדלו לתורה ולחופה
 ולמעשים טובים

נדפס ע"י ולזכות יוסף יצחק ואסתר הדסה שיחיו אייזנברג

לזכות החיילת בצ"ה חנה תחי' לרגל יום הולדתה י"ז ניסן
 ולזכות החיילת בצ"ה דבורה תחי' והחיילת בצ"ה רבקה תחי'
 לוינזון לרגל יום הולדתם ל' ניסן א' דר"ח אייר
 נדפס ע"י ולזכות הוריהם יצחק ונורית שיחיו לוינזון

להקדשות ולמנויים להערות והארות ניתן לפנות (בהודעות) למס' 052-3041770

גליון 310 תזריע - מצורע

שם התלמיד/ה: _____ משפחה: _____

כיתה: _____ חתימת הורים: _____

"תפארת שבתפארת"

לרגל ב' באיר, יום הולדת כבוד קדשת אדמו"ר המהר"ש

יגיעה בתורה

בחג הפורים תשי"ב ספר הרבי:

"יגיעה" בתורה לאמתתה היא כבספור דלקמן שספר כבוד קדשת מורי וחמי אדמו"ר (הרי"צ) אודות זקנו, אדמו"ר מהר"ש:

כשהיה אדמו"ר מהר"ש בסמיכות לזמן הבר-מצוה, קרא אותו אביו הצמח-צדק, ושאל אותו האם הוא מתנגע בלמוד התורה?

- בכלל היה אדמו"ר מהר"ש בעל-מוח נפלא ("א געוואלדיק'ע קאפ"). והצליח מאוד בלמוד התורה, וכידוע הספור שעוד בהיותו ב"חדר" כחן אותו הצמח-צדק, וכאשר המלמד שלו (רבי פסח), שראה גדולות ונפלאות, לא היה יכול להתאפק והפליא את כשרונותיו, נענה הצמח-צדק: מהו הפלא ש"תפארת שבתפארת" (שם ה'ספירה' הקשורה לב' איר, בו נולד הרבי מהר"ש) עושה טוב!

והשיב אדמו"ר מהר"ש, שאינו מתנגע, כיון שמצליח בלמודו גם ללא יגיעה. ואמר לו הצמח-צדק, שיש צורך להתנגע בלמוד התורה.

בשמעו את דברי הצמח-צדק, התחיל להתנגע בלמוד התורה, וכדי לצאת מספקות - כפי שספר אחר כך לבנו כבוד קדשת אדמו"ר (הרש"ב) נשמתו עָדוֹן - התנגע כל כך עד שעלו במצחו כתמי דם מעצם היגיעה!...

כשהודיעו על כך לצמח-צדק, חזר וקרא לאדמו"ר מהר"ש, ושנה לו את סדר הלמוד. ובכל אפן, רואים מספור זה ש"עמלים בתורה" ("בחקתי תלכו") צריך להיות באפן שהעמל יהיה נכר בגשמיות הגוף.

בלי הסתרה

פעם הלך הרבי הרש"ב לאה"ל הקדוש, שבו טמונים אביו המהר"ש וסבו הצמח-צדק. כשהגיע לשם גלה שהדלת של הבנין נעולה. עמד אפוא הרבי ליד הדלת ושם עשה כל מה שנהג לעשות בפנים.

בתוך כך שמע השמש שהרבי הלך לאה"ל, ונזכר ששכח לפתח את הדלת. הוא רץ לשם בבהלה והחל להתנצל לפני הרבי על ששכח לפתח את הדלת.

הרבי חיד אליו, הניף ידו בבוטול ואמר: "אם ערמת עפר אינה מסתירה, האם דלת דקה כזאת יכולה להסתיר?!"

בשביל מי נברא הזהב?

בזאת חנכה' תשט"ז ספר הרבי:

ישנו ספור מזקני, אביה של אמי מורתי (הגאון החסיד הרב מאיר שלמה ינובסקי, רבה של ניקולייב), שהיה "יושב" ("זיצער") אצל אדמו"ר מהר"ש נשמתו עָדוֹן, הינו, שלאחרי נשואיו נסע לליובאוויטש למשך זמן.

- באותה תקופה היה הסדר, שאברכים אחרי נשואיהם היו נוסעים לליובאוויטש, למשך חצי שנה, שנה או שנה וחצי, והיו נקראים בשם "יושבים" ("זיצערס").

בשובו מליובאוויטש לביתו, ספר זקני על דבר אפני הנהגתו של אדמו"ר

אפילו למשך זמן מה.

כעת נבין מדוע רק הכהן יכול לפסק אם האדם באמת טמא: הכהן הוא איש של חסד, כמו אהרן הכהן שהיה אוהב שלום ורודף שלום. התפקיד שלו הוא לברך את עם ישראל מתוך אהבה. לכן, רק הכהן, שבאמת אכפת לו מכל יהודי, יכול לפסק שאדם מסיים הוא טמא, אחר שהוא בודאי חקר ודרש שוב אצל החכם האם אין אפשרות לטהר בכל זאת את הנגע.

מפך אנו לומדים שגם אם רואים משהו לא טוב אצל מישהו, צריך להעיר לו אך ורק מתוך אהבת-ישראל אמיתית (ובטח שלא לנדות ולהוציא אותו 'מחוץ למחנה').

זריקה מחשבת

ילד/ילדה: בדומה לכהן, פעם היה הרבי הר"י צ צריך לקבל זריקה והוא התבונן בעבודת הרופא בכדי ללמד ממנה הוראות בעבודת השם. הוא הבחין שבתחלה הרופא מנקה ומחטא היטב את ידיו, את צפרניו, וגם את מקום הזריקה אצל המטפל, רק לאחר מכן נותן הרופא את הזריקה וגם אותה מבצע בעדינות.

הוא למד מפך שגם אם קיים 'חלי' וחסרון רוחני אצל מישהו, צריך להוכיח אותו רק מתוך עדינות גדולה, כמו בנתינת זריקה.

ובהזדמנות אחרת, כשהבחין הרבי הר"ש ב בחסיד ש'ירד' בהתועדות על חסיד אחר והוכיח אותו שאינו לומד מספיק חסידות, אמר לו הר"ש ב שהוכחה צריכה להיות 'בלי צפרנים' - בלי 'לדקר' את השני, אלא מתוך מחשבה ורגישות.

נקודה משיחה

להביא לימות המשיח

ילד/ילדה: השם של כל פרשה הוא כמו כותרת שמלמדת אותנו על מה אנו הולכים לקרא או ללמד. אבל בפרשה שלנו השם לא נראה כל כך מתאים לנושא המרכזי של הפרשה. השם של הפרשה הראשונה שקוראים השבת הוא 'תזריע'. שם זה לקוח מהפסוק שעוסק באשה שילדה בן זכר. ואלו רב הפרשה עוסקת באדם שבגוף שלו או בבגדיו ובכליו נראו סימני צרעת - כתמים הגורמים לו לפעמים להיות טמא.

אבא/אמא: הטמאה של מצרע היא כל כך חמורה עד כדי כך שהמצרע נחשב כמו אדם מת וצריך לצאת מחוץ למחנה בו שכן עם ישראל. לעמת זאת המלה 'תזריע' היא חלק מתהליך

צרה טובה

אבא/אמא: הוראה נפלאה נוספת בעבודת השם, אנו לומדים מבשורת התורה על הצרעת: "כי תבאו אל ארץ כנען אשר אני נתן לכם לאחזה, ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחזתכם".

זה נשמע כמו איזו הבטחה לבני-ישראל לרגל כניסתם לארץ. היתכן?! והרי הצרעת באה על חטא לשון הרע ואיזו בשורה יש בנגעים שיופיעו בכחלי הבית?

על כך מביא רש"י את ספור חז"ל אודות האמוריים - מהאמות שהתגוררו בארץ כנען - שידעו אחרי יציאת מצרים שהנה עם ישראל מגיע לכבש את הארץ ולהוציא אותם מבתיים. מה עשו אותם אמוריים? במשך 40 שנה שישראל היו במדבר, הם החביאו את כל הזהב שלהם בקירות הבתים.

וזו הבשורה הגדולה: כשכני ישראל יגיעו לארץ, יופיעו נגעים בקירות הבתים. על-פי הדין המופיע בפרשתנו הם יהיו חייבים לחלץ את האבנים בהן הופיע הנגע, ושם הם יגלו מטמון זהב!

ל"ג למטמונים

ילד/ילדה: אך כיצד מבין השבע אמות שגרו בארץ באותה תקופה, דוקא האמוריים ידעו שזה הזמן להטמין את הזהב?

אלא, בכרית 'בין הכתרים' בה בשור השם לאברהם על גלות מצרים וגם על הגאולה והיציאה ממנה "ברכוש גדול", הוא מוסיף ואומר לאברהם "ודור רביעי ישובו הנה (לארץ ישראל), כי לא שלם עון האמרי עד הנה".

כמו שהמבול הגיע לעולם אחרי ש"מלאה הארץ חמס" - שהעולם כבר הגיע לרמה גדולה מדי של עוונות והוא לא יכול להמשיך ולהתקיים, כך גם לאמורי (ולא רק להם) יש מכסה - כמות מסימת של עוונות, שאחריה נגזר עליהם לגלות מהארץ, ותחתם ישובו בני ישראל לארץ.

לכן, עם יציאת מצרים, ידעו האמוריים שהנה, עוד מעט יכנסו בני ישראל לארץ [רק שבגלל חטא המרגלים בני ישראל התעכבו 40 שנה במדבר]. הם ידעו זאת כי כבר התמלאה המכסה של העוונות שלהם. מסבה זו הם התחילו להטמין את הזהב שלהם, בתקנה שביום מן הימים הם יזכו לשוב לבתיים ולחלץ את המטמון. על כך מבשרת לנו הפרשה: "כי תבאו אל ארץ כנען... ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחזתכם". אתם תחלצו את האבנים ותמצאו את המטמונים!

אמירה היוזבת

אבא/אמא: מפך לומד הרבי רמז נפלא:

אמוריים זה מלשון אמירה ודבור. דבור הרשעים (המכנה קלפת האמורי) - לשון הרע ורכילות, גורם לצרעת. אבל עלינו לדעת שבתוך 'בתי האמורי' יש 'מטמון זהב'...

אם נעזב את הדבורים הלא טובים, ובמקום זאת נאמר ונדבר רק דבורים טובים וקדושים, אנו נגלה את המטמון של הקדשה שקיים בתוך כל אחד ואחד מאתנו!

הלקח: א. רק אם אנו בטוחים שביכולתנו להוכיח את החבר שזקוק להכחה מתוך עדינות והתחשבות גדולה, נעשה זאת.

ב. דבור חיוכי מגלה את הטוב שקיים בנו.

(מעובד ע"פ לקו"ש חכ"ז עמ' 88 ואילך, חל"ב עמ' 91 ואילך, ועוד)

ויחזר בתשובה.

אם כן נגע הצרעת הוא סימן לאדם שעליו לעשות תשובה.

לכן הפרשה שמדברת על המצרע נקראת 'תזריע' - כי המטרה היא ש'יצמח' ו'יולד' כן אדם טוב יותר. אדם טהור.

ילד/ילדה: המצב הזה של המצרע מתאר גם את המצב שלנו בזמן הגלות. אמנם אנחנו בענש על המעשים הלא טובים שעשינו, אבל המטרה של הענש היא התקון - המטרה של הגלות היא שאנו נקיים בה תורה ומצוות וכך נזכה ל'צמיחה' של הגאולה.

הלקח: נוסיף במצוות ובמעשים טובים, ונעשה ככל שביכולתנו להביא בפעל את משיח צדקנו!

(מעובד ע"פ לקו"ש חכ"ב, עמ' 70 ואילך)

